

STANOWISKO

Nie dla opresyjnych działań ZUS-u

BCC sprzeciwia się nieprzemyślanej zmianie przepisów, która nadaje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych niezwykle szerokie uprawnienia w zakresie ustalenia osoby płatnika składek oraz możliwość arbitralnego ustalenia rzekomych zaległości w składkach ubezpieczeniowych praktycznie w każdym przypadku tzw. zbiegu tytułów umów zleceń. Chodzi o Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw [druk sejmowy 1306], przedłożony przez ministra rodziny, pracy i polityki społecznej.

Sprzeciw BCC dotyczy zarówno trybu wprowadzenia uregulowań zwiększających uprawnienia ZUS, zakresu tych uregulowań jak i przeprowadzenia faktycznych konsultacji w trybie wyraźnie wskazującym na fasadowość tego procesu.

Uchwalone przez Sejm i trafiające obecnie pod obrady Senatu przepisy będą mogły być stosowane masowo nie tylko wobec firm nadużywających w przeszłości prawa, ale i wobec firm, które dawały zlecenia osobom już opłacającym składki ubezpieczeniowe gdzie indziej i które w związku z tym – całkowicie legalnie - nie odprowadzały ich od następnych umów. Tylko od aktywności i inwencji inspektorów ZUS zależeć będzie, czy będzie to możliwość teoretyczna, czy też narzędzie nieuzasadnionych represji finansowych wobec firm i pracowników.

Deklarowanym celem wprowadzanych zmian jest walka z patologiami stosowania art.231 Kodeksu pracy, czyli przenoszenia zespołów pracowniczych pod formułą przenoszenia zorganizowanej części zakładu. To cel społecznie uzasadniony. Jednakże sposób sformułowania nowych regulacji spowoduje, że inspektorzy ZUS będą mogli kwestionować zarówno fakt ewentualnego nadużycia przejścia zakładu pracy, w wyniku nieuczciwego outsourcingu pracowniczego, jak i każdą faktyczną deklarację podmiotu opłacającego składki. Dodana już po konsultacjach społecznych zmiana obejmuje bowiem nie tylko art. 38a, ale także, co istotne, w zakresie kompetencyjnym (poszerzającym zakres przedmiotowy ustawy) dodanie w art. 83 ust. 1 pkt 1a możliwość wydawania decyzji ustalającej płatnika składek.

Wydając decyzje ustalające swobodnie płatnika składek, ZUS uzyska tym samym uprawnienia właściwe dotąd sądom powszechnym. Oznacza to, iż w miejsce zobowiązania cywilnoprawnego, ZUS zastąpi ten cywilnoprawny stosunek obligacyjny obowiązkiem publicznoprawnym. Co więcej, wskazane przedsiębiorstwa staną się płatnikami składek z dotychczas „nieuzusowanych” zleceń innych podmiotów! Ścigani z tytułu nieopłaconych składek od wypłaconych wynagrodzeń będą mogli być również pracownicy.

Już obecna praktyka kontrolna ZUS, pokazuje zupełną zmianę interpretacji przepisów. Wzmoczone kontrole przedsiębiorców, ukierunkowane są na maksymalizację wpływów ze składek ubezpieczeniowych z umów cywilnoprawnych zawieranych 5 lat wstecz (w praktyce 6). Przyjęcie nowej ustawy usankcjonuje tę praktykę i utrudni firmom możliwość dochodzenia sprawiedliwości w sądach. Będzie to ustawowe usankcjonowanie rujnującej wiele firm formuły „wpierw zapłać, a potem dochodź swoich racji w sądzie”.

Kontrole ZUS w sposób oczywisty nakierowane są na możliwe przekwalifikowanie istniejących umów cywilnoprawnych na umowy o pracę. Takie przekwalifikowanie wiąże się z natychmiastowym powstaniem zaległości podatkowych i składek na ubezpieczenie społeczne po stronie podmiotu zatrudniającego, co w przypadku większej skali wykorzystywania umów cywilnoprawnych, powodować będzie materialne zagrożenie dla dalszego funkcjonowania przedsiębiorstw.

Problem dotyczy tysięcy firm działających w branży usług, m.in. ochrony, sprzątnia, budownictwa. Zgodnie z ówczesnym stanem prawnym, wykorzystywały one często zbiegi umów dla obniżania kosztów pracy w realizacji kontraktów, głównie dla sektora publicznego. Nagminną praktyką było wymuszanie niskich kosztów pracy poprzez zaniżanie przez instytucje państwowe budżetów usług w przetargach publicznych. Firmy starające się o te zlecenia nie były beneficjentem takich sytuacji! Hipokryzją są dziś publiczne stwierdzenia przedstawicieli instytucji państwowych, w tym samego ZUS, że ... nikt nie zmuszał firm do brania udziału w tak określonych przetargach!

W równie złej sytuacji nowe prawo postawi byłych pracowników firm. Tam, gdzie od wypłaconych wynagrodzeń nie były – legalnie – odprowadzane składki ubezpieczeniowe, będą one obecnie mogły być naliczone i egzekwowane wprost od pracownika, gdy egzekucja od np. nieistniejącej już lub zbankrutowanej firmy będzie bezskuteczna.

Daleko idącym nadużyciem jest wykorzystanie w pracach legislacyjnych pozytywnych opinii, formułowanych wcześniej przez organizacje pracodawców do pierwotnej wersji projektu, nie zawierającej opisywanych, niekorzystnych zmian prawnych. Użycie tych dokumentów oznacza wprowadzenie w błąd Rady Ministrów i opinii publicznej; stanowi wyraz lekceważenia dla roli strony społecznej w procesie ustawodawczym.

Apelujemy do Senatorów o rozsądne zmiany w uchwalonym prawie. Propozycje takich zmian BCC przedłoży w trakcie prac w komisji senackiej.

Oczekujemy jasnego i czytelnego prawa, które pozwoli polskim firmom skupić się na budowie nowoczesnej gospodarki i nie doprowadzi do upadku wielu polskich przedsiębiorstw sektora mśp.

Kontakt:

dr Wojciech Warski
przewodniczący Konwentu BCC
wiceprzewodniczący Rady Dialogu Społecznego
tel. 601 375 008
e-mail: wojciech.warski@bcc.org.pl

Emil Muciński
rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC
tel. 602 571 395, 22 58 26 113
e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Business Centre Club istnieje od 1991 roku. Liczba członków Grupy BCC składającej się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC wynosi ok. 2000. Wśród członków BCC znajdują się największe korporacje krajowe i zagraniczne. Członkami Klubu są także uczelnie wyższe, wydawnictwa, szpitale, prawnicy, dziennikarze, naukowcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom. BCC jest członkiem Rady Dialogu Społecznego. Działa w 250 miastach i 24 lożach regionalnych na terenie całej Polski. Koordynatorem wszystkich działań BCC jest Marek Goliszewski. Kontakty prasowe: <http://www.bcc.org.pl/Eksperci.244.0.html>
Więcej: <http://www.bcc.org.pl> oraz: <http://www.facebook.com/pages/Business-Centre-Club/301754142096>